

د افغانستان دموکراتیک جمهوریت

د عدلیې وزارت

رسمی جریده

قانون آب

قانون آب

ACKU

فرمان هیأت رئیسه شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان مبنی بر تصویب قانون آب

شهر کابل

۱۸ قوس ۱۳۶۰

مطابق به ماده (۴۴) اصول اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان هیأت رئیسه شورای انقلابی ذیلاً تصویب میدارد:

- ۱- قانون آب در هفت فصل و (۴۴) ماده تصویب میگردد.
- ۲- به وزارت های آب و برق و زراعت و اصلاحات ارضی جمهوری دموکراتیک افغانستان هدایت داده میشود تا تطبیق دقیق و بلا انحراف قانون مذکور را تامین نمایند.
- ۳- وزارت آب و برق جمهوری دموکراتیک افغانستان مکلف است تا محاسبه دقیق ذخایر آب، توزیع و استفاده معقول از آب، طرح پلان های سالانه و انکشافی توسعه آبیاری در کشور طرح بیلانس آب و نقشه های مجتمع استفاده و حفظ آب را جداً کنترل نمایند.
- ۴- وزارت زراعت و اصلاحات ارضی جمهوری دموکراتیک افغانستان شرایط استفاده از آب را جداً تامین و جهت توسعه و انکشاف امور آبیاری زمین و تشویق استفاده کنندگان آب که با مصارف خود آبیاری را توسعه میدهند تدابیر لازم اتخاذ نماید.
- ۵- وزارت صحت عامه جمهوری دموکراتیک افغانستان مکلف است تا کیفیت آب آشامیدنی و معیشتی مورد ضرورت اهالی را و همچنان طرح و تطبیق تدابیر لازم را جهت جلوگیری از آلودگی منابع آب جداً کنترل نماید.
- ۶- ارگان های محلی قدرت دولتی و اداره مکلفند تا توزیع و استفاده معقول از آب را کنترل و تدابیر لازم را جهت جلوگیری از آلوده ساختن آب اتخاذ و در صورت بروز اختلاف بین استفاده کنندگان آب آن را طوری عادلانه و عاجل مطابق احکام قانون حل و فصل نماید.
- ۷- وزارت آب و برق مکلف است تا فورمه هایبر که مطابق به آن توزیع آب و محاسبه استفاده آن صورت میگیرد ترتیب و جهت منظوری بمراجع مربوط پیشنهاد نماید .
- ۸- وزارت های آب و برق و زراعت و اصلاحات ارضی جمهوری دموکراتیک افغانستان موظف میگردند تا به موافقه وزارت عدلیه جمهوری دموکراتیک افغانستان مقررات ناشی از قانون مذکور را طرح و جهت تصویب برحسب معمول به مقامات صالحه پیشنهاد نمایند.

ببرک کارمل

صدر هیئات رئیسه شورای انقلابی جمهوری دموکراتیک افغانستان

قانون آب

فصل اول

احکام عمومی

ماده اول:

این قانون بر اساس ارزش های مندرج اصول اساسی جمهوری دموکراتیک افغانستان و به منظور توزیع عادلانه و استفاده موثر از آب جهت رفع نیاز مندی های اهالی و اقتصادی ملی، حفظ منابع و استفاده معقول از منابع آب و حفظ حقوق استفاده کننده گان آب وضع گردیده است.

ماده دوم:

آب به مردم تعلق داشته از طرف دولت حفظ میگردد.

ماده سوم:

منابع عبارت است از:

۱- دریا ها، انهار، جوی ها، کانال ها، جبه زار ها، زابر ها، مخازن و سایر ذخایر آب های روی زمین.

۲- آب های چشمه سار ها، کاریز ها، چاه ها و سایر ذخایر آب های تحت الارضی.

۳- یخبنده ها.

ماده چهارم:

منابع آب مورد استفاده تصدیق ادارات و موسسات دولتی، مختلط و خصوصی، کوپراتیف ها، سازمان های اجتماعی و اتباع جمهوری دموکراتیک افغانستان قرار گرفته میتواند.

ماده پنجم:

از منابع آب مطابق به احکام این قانون و با رعایت عنعنات ملی و تاریخی جهت رفع احتیاجات به آب آشامیدنی، معیشتی و دیگر احتیاجات اهالی و جهت رفع نیاز مندی های زراعت، صنعت، خدمات عامه انرژی، ترانسپورت و غیره استفاده شده میتواند.

در استفاده از منابع آب حق اولیت به آب آشامیدنی و معیشتی مردم داده میشود.

ماده ششم:

استفاده از آب طور مجانی صورت میگیرد.

ماده هفتم:

تاسیسات سیستم های آبیاری کاریز ها، چاه ها، نلهای آب، واترپمپ ها و دیگر تاسیسات آب ملکیت دولتی، کوپراتیفی وخصوصی شده میتواند و خرید و فروش و کرایه آن مجاز است.

ماده هشتم:

مالکین تاسیسات سیستم های آب می توانند جهت حفظ و مراقبت تاسیسات خود مبلغی را از استفاده کنندگان آب اخذ نمایند اندازه این مبلغ بادنظر داشت شرایط و عرف محل با موافقه مالکین و استفاده کنندگان که بتائید اورگان محلی قدرت دولتی و اداره رسیده باشد تعیین میگردد.

ترمیمات و پاک کاری تاسیسات با اشتراک استفاده کنندگان آب در بدل کاهش مبلغ مذکور بنحویکه در این ماده تصریح گردیده است صورت میگردد.

ماده نهم:

حقوق استفاده کنندگان آب توسط قانون حفظ میگردد. هرگاه حق استفاده کننده آب ضایع یا بان ضرر عاید گردد مطابق به حکم قانون قابل جبران میباشد.

فصل دوم

تنظیم امور استفاده از منابع آب

ماده دهم:

محاسبه ذخایر آب، طرح پلانهای سالانه و انکشافی توسعه آبیاری در کشور، ترتیب پلانهای تقسیم آب در بین استفاده کنندگان، طرح بیلانس آب و نقشه های مجتمع استفاده و حفاظت منابع آب، کنترل توزیع و استفاده معقول از آب توسط وزارت آب و برق جمهوری دموکراتیک افغانستان صورت میگردد.

ماده یازدهم:

وزارت آب و برق در صورت ضرورت به منظور مساعدت به استفاده کنندگان آب طبق احکام قانون در ولایات ادارات تنظیم سیستم آبیاری و ادارات ساختمان و ترمیم تاسیسات آبرسانی را جهت اعمار، اصلاح و ترمیم سیستم های آبیاری و تاسیسات آبرسانی ایجاد و آن را با و سایل تخنیکی ضروری تجهیز میکند.

مطابق به ماده هفتم فرمان شماره هشتم شورای انقلابی درباره زمین، مصارف اصلاحات و ترمیمات تاسیسات سیستم آبیاری بر مبنای قرار داد از طریق قرضه بانک انکشاف زراعتی بر اساس درخواست دهاقین یا کوپراتیف به شرایط مساعد پرداخته میشود.

ماده دوازدهم:

تنظیم امور تاسیسات سیستم های آبیاری دولتی بدوش وزارت آب و برق میباشد.

امور تاسیسات سیستم های آبیاری که مصارف حفظ و مراقبت آن بدوش دهاقین، کوپراتیف ها و اتحادیه های دهاقین میباشد توسط کمیته های دهاقین که از طرف مجلس عمومی دهاقین انتخاب و در راس آن میراب باشی یا میراب قرار دارد تنظیم میگردد.

ماده سیزدهم:

کسبه کاران، تاجران، موسسات صنعتی، خدمات عامه و سایر موسسات و ادارات از منابع آب به اساس اجازه نامه اورگانهای وزارت آب و برق که در آن اهداف و شرایط استفاده از آب تذکر یافته است استفاده مینمایند. استفاده از آب برای اهدافی که در اجازه نامه مذکور از آن تذکر به عمل نیامده باشد ممنوع است.

ماده چهاردهم:

به مقصد توزیع عادلانه و معقول آب میراب باشی، میراب ها و دیگر نمایندگان استفاده کنندگان آب در خواست های خود را درباره آب مورد ضرورت و راپور مصرف آب را به اورگانهای وزارت آب و برق در محل مربوط طبق فورمه منظور شده تقدیم میکنند.

ماده پانزدهم:

طرح، دیزاین و اعمار ساختمان ها و تاسیسات در جوار منابع آب، ساحل، دریا ها، مخازن ذخیره آب و کانال های عمومی و همچنان حفر چاهای عمیق و چاه ها با استفاده واترپمپ ها در تمام کشور صرف به اساس موافقه وزارت آب و برق صورت گرفته میتواند.

حفر چاه ها جهت رفع نیازمندی های آب آشامیدنی و معیشتی شامل این حکم نمیباشد.

ماده شانزدهم:

هنگام خشک سالی یا بروز عوارض در منابع آب و یا سایر حالات فوق العاده که منتج به قلت آب گردد وزارت آب و برق میتواند با موافقه اورگانهای محلی قدرت دولتی و اداره استفاده از آب را محدود سازد مشروط بر اینکه تامین آب آشامیدنی متضرر نگردد.

فصل سوم

استفاده از آب در زراعت

ماده هفدهم:

مطابق به ماده ششم فرمان شماره هشتم شورای انقلابی درباره زمین، وزارت های آب و برق و زراعت و اصلاحات ارضی ظرفیت جریان عادی سالانه آب را از تمام منابع آب تثبیت میکند و مطابق به آن حق ابه سالانه هر جریب زمین عادلانه تعیین و توزیع میگردد.

ماده هجدهم:

آب مورد ضرورت آبیاری به اساس سند رسمی زمین و بموجب حق ابه که توسط اسناد معتبر تائید شده باشد بادر نظرداشت عنعنات و عرف محل توزیع میگردد.

ماده نوزدهم:

آب در سیستم های آبیاری دولتی توسط اداره تنظیم سیستم آبیاری باساس پلان منظور شده وزارت های آب و برق و زراعت و اصلاحات ارضی توزیع میگردد.

ماده بیستم:

آب در سیستم های آبیاری که مصارف حفظ و مراقبت آن بدوش دهاقین، کوپراتیف ها و اتحادیه های دهاقین میباشد توسط کمیته های دهاقین که در راس آن میراب باشی یا میراب قرار دارد بر اساس نوبت که توسط جلسه عمومی استفاده کنندگان آب منظور شده باشد توزیع میگردد.

ماده بیست و یکم:

میراب باشی یا میراب در حل و فصل کلیه مسایل مربوط به حقوق استفاده کنندگان آب و توزیع آب نماینده استفاده کنندگان آب میباشد.

میراب و میراب باشی در مسایل تخنیکی با اورگانهای وزارت آب و برق و وزارت زراعت و اصلاحات ارضی در محلات مساعدت میکنند و از اجراءت خود در جلسه عمومی استفاده کنندگان آب گزارش میدهند.

ماده بیست و دوم:

حق الزحمه میراب باشی و میراب از طرف استفاده کنندگان آب پرداخته میشود.

هرگاه میراب باشی و میراب وظایف خویش را صادقانه انجام داده در امور آبیاری با وزارت آب و برق فعالانه مساعدت نمایند از طرف وزارت آب و برق مورد تقدیر واقع میگرددند.

ماده بیست و سوم:

جلسه کمیته دهاقین استفاده کنندگان آب جهت حل و فصل دسته جمعی مسایل مربوط به استفاده از آب طبق ضرورت از طرف میراب باشی و میراب حداقل یکبار در ماه دایر میگردد.

ماده بیست و چهارم:

جلسه عمومی استفاده کنندگان آب سیستم های آبیاری جهت حل و فصل مسایل عمده مربوط به استفاده از آب، از طرف میراب باشی و میراب حداقل دو بار در سال دایر میگردد.

جلسه عمومی با اشتراک نماینده اورگان محلی قدرت دولتی و اداره مسایل ذیل را حل و فصل میکند:

- ۱- انتخاب میراب باشی، میراب ها و اعضای کمیته دهاقین استفاده کنندگان آب برای مدت معین.
- ۲- تثبیت حق الزاحمه میراب باشی و میراب.
- ۳- بررسی و تصدیق پیشنهادات میراب باشی یا میراب مبنی بر توزیع آب در بین استفاده کنندگان در فصل آبیاری.
- ۴- تثبیت انواع کار دسته جمعی مبنی بر پاک کاری، ترمیم و اصلاح سیستم های آبیاری، مدت اجرا و حجم کار هر یک از استفاده کنندگان آب.
- ۵- تصدیق قرارداد ها با موسسات ترمیم و ساختمان مبنی بر اعمار، اصلاح و ترمیم سیستم های آبیاری و تاسیسات آبیاری و تاسیسات آبرسانی.
- ۶- تصدیق در خواست اخذ کریدت از بانک انکشاف زراعتی جهت اصلاح و ترمیم سیستم های آبیاری.
- ۷- استماع گزارشات میراب باشی یا میراب از اجراءات مبنی بر توزیع آب، مصرف کریدتی که از بانک انکشاف زراعتی اخذ گردیده و از نتایج کار دسته جمعی در سیستم های آبیاری.
- ۸- بررسی سایر مسایلیکه قابل حل و فصل دسته جمعی میباشد.

ماده بیست و پنجم:

دولت رشد و انکشاف آبیاری را که بمصرف استفاده کنندگان آب صورت گیرد. تشویق میکند و به این منظور:

کوپراتیف ها و دهاقین که به مصرف خود تاسیسات آبیاری را اعمار و زمین های للمی خود را از آن طریق آبیاری نمایند در طول پانزده سال از ساحه زمین مذکور طبق مالیات زمین للمی، مالیه زمین را میپردازند. این مدت از سال اول آبیاری حساب میگردد.

در صورت تبدیل زمین للمی به آبی زمین های اضافه جریبی از کوپراتیف ها و دهاقین اخذ نمیگردد.

فصل چهارم

استفاده از آب در امور غیر زراعتی

ماده بیست و ششم:

آب آشامیدنی و معیشتی صرف از همان منابع تامین میگردد که کیفیت آب آنها مطابق به معیار های صحی ایکه از طرف وزارت صحت عامه تثبیت میگردد، باشد.

ماده بیست و هفتم:

موسسات و ادارات ایکه آب آشامیدنی و معیشتی را از طریق آب رسانی متمرکز بدسترس اهالی قرار میدهند مکلفند از کیفیت آب منابع آبرسانی طور متداوم مراقبت نموده در صورت تغییر منفی کیفیت آب نظر به نورم های تثبیت شده طور فوری به اورگانهای حفظ الصحه اورگانهای محلی قدرت دولتی و اداره و اورگانهای وزارت آب و برق اطلاع بدهند.

ماده بیست و هشتم:

استفاده کنند گانی که از منابع آب به مقصد تولیدات صنعتی استفاده مینمایند مکلفند پلان و نورم تثبیت شده مصرف آب و مقررات مربوط را مراعات نمایند.

ماده بیست و نهم:

از منابع آب که بمنظور تولید انرژی مورد استفاده قرار داده می شود در امور زراعت، صنعت، خدمات عامه، ترانسپورت و رفع نیازمندی های اهالی طور همه جانبه استفاده شده میتواند.

ماده سی ام:

دریا ها، کانالهای و سایر منابع آب که برای حمل و نقل و کشتی رانی مساعد باشد با رعایت مقررات مربوط به بهره برداری از راه های آبی مورد استفاده قرار گرفته میتواند.

ماده سی و یکم:

انتقال چوب از راه آب به اساس اجازه نامه وزارت آب و برق با رعایت مقررات مربوط صورت میگردد.

ماده سی و دوم:

آب مورد ضرورت اطفائیه از تمام منابع آب بدون اخذ اجازه به مقدار کافی تامین شده میتواند.

فصل پنجم

حفاظت منابع آب

ماده سی و سوم:

بمنظور جلوگیری از آلودگی منابع آب وزارت آب و برق به همکاری وزارت های صحت عامه و زراعت و اصلاحات ارضی تدابیر لازمه را اتخاذ مینماید رعایت این تدابیر از طرف کلیه استفاده کنندگان آب حتمی میباشد.

ماده سی و چهارم:

آلوده و کثیف ساختن آب توسط مواد فاضله صنعتی خدمات عامه و غیره ممنوع است.

ماده سی و پنجم:

استفاده کننده گانی که آب را به منظور رفع نیاز مندیهای صنعتی و معیشتی استفاده مینمایند مکلفند احکام و دساتیر اورگان های وزارت آب و برق و صحت عامه را مبنی بر تصفیه آب استفاده شده رعایت نمایند و تنها با اجازه اورگانهای مذکور میتوانند آبهای فاضله را به منابع آب به جریان اندازند.

ماده سی و ششم:

بمنظور حفاظت منابع آب سطح زمین و تحت الارضی که در آبرسانی مرکزی برای اهالی مورد استفاده قرار میگیرد از طرف اورگانهای محلی قدرت دولتی و اداره با موافقه وزارت های صحت عامه و آب و برق، منطقه حفظ الصحوی همان منابع تعیین و راجع به حدود و ساحه ممنوعه منطقه مذکور به اهالی اطلاع داده میشود.

ماده سی و هفتم:

کنترل دولتی در امر تطبیق تدابیر جهت حفظ آب توسط وزارت آب و برق و کنترل کیفیت آب آشامیدنی و معیشتی از طرف وزارت صحت عامه صورت میگیرد.

ماده سی و هشتم:

ریاست عمومی ضد حوادث شورای وزیران و کمیته مبارزه با حوادث جهت جلوگیری و از بین بردن عواقب وخیم ناشی از آبخیزی، لغزش زمین، سیلاب و سایر حوادث غیر مترقبه تدابیر لازمه را اتخاذ مینماید.

درین حالات اورگان های مذکور میتوانند حقوق استفاده کنندگان آب را تا برطرف کردن حوادث محدود نمایند.

فصل ششم

حل و فصل منازعات و مسوولیت ها

ماده سی و نهم:

منازعات دهاقین و سایر اتباع مبنی بر مسایل توزیع و استفاده از آب در زراعت توسط میراب باشی یا میراب با اشتراک طرفین بررسی و حل و فصل میگردد در صورتیکه طرفین بفیصله میراب باشی یا میراب موافقه نکنند موضوع جهت حل و فصل به کمیته دهاقین تقدیم میگردد.

ماده چهلم:

منازعات مبنی بر استفاده از آب اگر بین کوپراتیف ها، فارم های دولتی، موسسات صنعتی، خدمات عامه، کسبه کار ها، تجارتي و غیر موسسات و سازمان ها بروز نماید توسط اورگانهای ذیل حل و فصل میگردد:

- ۱- منازعات بین استفاده کنندگان آب یک ولسوالی از طرف اورگان محلی قدرت دولتی و اداره همان ولسوالی.
- ۲- منازعات بین استفاده کنندگان آب ولسوالی های مختلف از طرف اورگان های ولایتی وزارت آب و برق با موافقه اورگان های محلی قدرت دولتی و اداره ولایت.
- ۳- منازعات بین استفاده کنندگان ولایت مختلف از طرف وزارت آب و برق با موافقه وزارت زراعت و اصلاحات ارضی و سایر مراجع ذیعلاقه.

ماده چهل و یکم:

شخصی که در نتیجه سوء استفاده از حق آبه به شخص دیگری خساره مالی وارد نماید مطابق به احکام قانون بجبران خساره وارده مکلف میگردد.

ماده چهل و دوم:

شخصی که عملا سیستم یا تاسیسات آب را که مطابق احکام این قانون اعمار گردیده تخریب یا متضرر نماید طبق احکام قانون جزا مجازات مگردد.

فصل هفتم

احکام متفرقه

ماده چهل و سوم:

مسائل دقیق محاسبه و استفاده از منابع آب، رشد و توسعه سیستم های آبرسانی، استفاده از آب در زراعت و غیر زراعت، حفظ آب، حفظ مراقبت تاسیسات آبرسانی و آبیاری توسط لوایح و مقررات جداگانه که با احکام این قانون مغایرت نداشته باشد تنظیم می گردد.

ماده چهل و چارم:

این قانون بعد از نشر در جریده رسمی نافذ میگردد.

با نفاذ این قانون فقره دوم ماده پنجم و ماده (۲۴) مقررات شماره اول فرمان شماره هشتم شورای انقلابی درباره زمین و احکام سایر قوانین که با احکام این قانون مغایرت دارد ملغی شناخته میشود.